

HAAL JE HONDENSLEDE-RIJBEWIJS OP GROENLAND

Net als met een eerste autorijles ben je in het begin meer gefocust op de handelingen dan op de weg. Gelukkig heb je op Groenland weinig met verkeersregels te maken.

In het Oost-Groenlandse Tasiilaq bestaat sinds een paar jaar de mogelijkheid om een rijbewijs te behalen voor het besturen van een hondenslee. In de dagelijkse praktijk zal je er waarschijnlijk weinig aan hebben, maar een bijzondere ervaring is het zeker.

Na een tweedaagse rijopleiding door ervaren Inuit jagers is de beloning niet alleen een papieren rijbewijs, maar kun je met de hondenslee een meerdaagse trektocht maken door de wonder-schone ijslandschappen van het Noordpoolgebied.

Samen met enkele Inuits reisde poolreiziger Knud Rasmussen tussen 1921 en 1924 op hondensleden van Groenland via de Noord-Canadese kustlijn naar Alaska. De enorme afstand die hij overbrugde was uniek, het vervoermiddel waarmee hij dat deed allerminst. Al sinds de twaalfde eeuw spannen de Inuit hun Groenlandse honden voor de slee voor de jacht op muskusossen, ijsberen en zeehonden. Ook anno 2008 zijn de hondenslee en Groenland onlosmakelijk met elkaar verbonden, want in veel geïsoleerde nederzettingen leven de Inuit nog steeds van de jacht. Sneeuwscooters zijn in veel gebieden verboden,

omdat ze de rust verstoren en wild kunnen verjagen. Bovendien zijn sneeuwscooters voor langere reizen minder betrouwbaar dan sledehonden.

De rijlessen beginnen met een stukje theorie. Niet dat er veel verkeersregels zijn waar je je aan hebt te houden, maar om de slee in beweging te krijgen en de juiste kant op de sturen, moeten de commando's voor de honden in het hoofd geprent worden. Dat gebeurt in het Oost-Groenlands, waarbij je om de juiste klanken te produceren, je adamsappel in een nagenoeg onmogelijke positie moet drukken.

Bij de theorieles wordt ook veel verteld over de geschiedenis en de bouw van de sledes. Vóór de komst van de Deense kolonisten in Groenland, werd de Groenlandse slee vervaardigd uit drijfhout, welke met riemen van zeehondenleer aan elkaar werden gemaakt. Hoewel de Groenlanders hun bouwmaterialen tegenwoordig gewoon uit de winkel halen, is er aan de bouw van de slee verder weinig veranderd. Op de slee ligt een matje met daar overheen de huid van een ijsbeer, inclusief opgedroogde neus en oogpaten. Lekker warm aan het zitvlak en het vereffent ook de bobbel en hobbels van de bagage waar je bovenop zit bij een meerdaagse trektocht. Achter de slee hangt een uitgerold stuk touw van dertig meter voor het

geval dat de bestuurder van de slee valt en er niet meer direct bij kan komen.

ZWEEP

Naast de commando's is het hanteren van de zweep onontbeerlijk bij het besturen van een hondenslee. De zweep wordt niet gebruikt om de honden te slaan, maar er wordt links of rechts naast de roedel geslagen om ze nog beter een richting op te sturen. Daarvoor moet je het acht meter lange koord van zeehondenleer zowel links- als rechtshandig kunnen hanteren.

Bij het aandoen van het harnas worden de honden meteen wild. Hun enthousiasme is geweldig, maar niet praktisch. Want twaalf enthousiaste honden aan elk hun eigen touwtje creëert al snel een pittig macramé-werkje, omdat ze kriskras over elkaar heen springen. Een slederoedel is vaak familie van elkaar, omdat ze anders snel gaan vechten. Elke hond heeft een vaste positie voor de slee. Niet de sterkste, maar de hond die het beste naar de bestuurder luistert loopt voorop. De rest volgt dan vanzelf.

Eindelijk zijn we klaar voor de praktijk. De slee wordt deze eerste dag nog bestuurd door onze instructeur. Eerst nog wat onstuimig, maar al snel lopen de hon-

den in perfecte cadans. De stilte is overweldigend en wordt alleen onderbroken wanneer onze instructeur de honden zacht het bevel geeft naar links of rechts te gaan. Waarbij de eerlijkheid gebied te vermelden dat dit idyllische plaatje af en toe wordt verstoord door klodders hondenpoep die je om de oren vliegen. Aan sanitaire stops wordt niet gedaan.

JAGERSLEVEN

Door de warme golfstroom is niet al het water om ons heen wit en bevroren. Wanneer we richting open zee rijden, stoppen de honden vlak voor het grijze doorzichtige ijs. Uit protest, maar vooral uit wantrouwen. Ook in onze ogen ziet het ijs er weinig betrouwbaar uit. Onze instructeur Imaga weet wel beter en stuurt de honden het ijs op dat even later dik genoeg blijkt te zijn om met een Boeïng op te landen. De honden vertrouwen het nog niet helemaal en rennen ondanks de commando's van de ene witte opgehoopte sneeuwplaat naar de andere, waardoor we alle kanten worden opgegooid. Als het ijs dunner wordt, maken we kennis met het echte Groenlandse jagersleven: er wordt een gat in het ijs gehakt waarna een rol met visdraad en een haak wordt afgerold tot op de bodem van het fjord. De vangst zien we die avond terug op ons bord.

Terug in Tasiilaq zetten we honden weer aan de ketting. Dit gebeurt altijd in tweetallen, waarbij de meest dominante hond de kortste ketting krijgt. Hierdoor kan hij niet bij de maaltijd van de ander komen. 's Nachts slapen de honden buiten, ook in de wildste sneeuwstormen. Kou en sneeuw lijkt hen niet te deren. De tweede dag zullen wij zelfstandig een tocht maken. Onze drie instructeurs zullen ons op een afstand volgen op sneeuwscooters. Na het optuigen, inbinden en weer uit de knoop halen van de honden, zetten de beesten het op een lopen. Voor we het weten schieten we met de slee het grote bevroren meer op. De honden moeten erg aan ons wennen aangezien onze Groenlandse commando's er nog niet heel vloeiend uitkomen. En de lange zweep blijft bij een uithaal vaak achter de slee haken zonder de honden te bereiken.

OERSTERK

We hebben een paar kilometer achter ons liggen wanneer we een heuvel op moeten. Afstappen, meelopen en duwen. Maar afstappen is niet eens altijd nodig. De honden slepen de slee met gemak de heuvel op. In het echte leven moeten ze immers ook een slee vol met gevangen zeehonden of ijsberen kunnen trekken. Al snel krijgen we enorm respect voor deze oersterke beesten. Heuvel af moet er bijgeremd worden en staat de bestuurder achterop waar zich ook de rem bevindt, een soort metalen hark die je de grond in duwt. De honden razen door, al was het maar om niet overreden te worden door de voortdenderende slee.

We reizen door een fantastische wereld van ijs en sneeuw. Met elke kilometer groeit ons zelfvertrouwen, hoewel het moeilijk blijft de honden in toom te houden en hen precies te laten doen wat wij willen. Je wordt niet zomaar sledehondenmenner. Maar aan het einde achten onze instructeurs ons in staat een meerdaagse tocht te maken en trots ontvangen we ons rijbewijs. Klaar voor onze driedaagse trektocht door nog meer adembenemende landschappen naar afgelegen Inuit leefgemeenschappen.

Commando's

DA = START
 EEE = STOP
 JUW JUW = LINKS
 HRII HRII HRII = RECHTS
 QAA-QAA = TREKKEN
 DA-WA = HALT

Al sinds de twaalfde eeuw spannen de Inuit hun Groenlandse honden voor de slee voor de jacht op muskusossen, ijsberen en zeehonden.

Info

Wij hebben de opleiding gevolgd in Tasiilaq in Oost-Groenland, georganiseerd door het plaatselijke toeristenkantoor. Vraag naar Anders Stenbekken. De instructeur is een visser of jager. Naast het behalen van je rijbewijs kun je ook een- of meerdaagse trektochten met hondensledes maken. www.eastgreenland.com

BESTE PERIODE

Eind maart/begin april zijn de dagen weer wat langer en is het niet meer heel erg koud. De nachten zijn nog donker genoeg om het noorderlicht te zien. Op Disko Island is het rijden met hondensleden op een gletsjer het hele jaar mogelijk.

ERNAARTOE

In de wintermaanden wordt er vanuit Denemarken niet direct naar Oost-Groenland gevlogen. Vanuit IJsland zijn er wel directe vluchten naar Kulusuk, maar buiten het zomerseizoen is het aantal vluchten beperkt. Binnenlandse vluchten zijn schrikbarend duur. Vanuit Kulusuk vlieg je per helikopter naar Tasiilaq, het 'centrum' van Oost-Groenland. Het toeristenkantoor van Oost-Groenland kan je helpen met het boeken van de helikoptervlucht.

OVERNACHTEN

Er zijn beperkte overnachtingsmogelijkheden in Tasiilaq. Hostel The Red House is het trefpunt voor de meest avontuurlijke reizigers. Verder is er het luxere en grotere Hotel Ammassalik.

MATERIAAL

Wil je een meerdaagse tocht maken, neem dan behalve warme kleding en schoenen ook een slaapzak en een matje mee. Voor een tent wordt gezorgd. Ook wanneer je nog andere wintersportplannen hebt, is het verstandig eigen uitrusting mee te nemen: sneeuwschoenen en ski's zijn niet te huur in Tasiilaq.

